

**ÓZBEKISTAN RESPUBLIKASI JOQARI BILIMLENDIRIW ILIM HÁM
INNOVACIYALAR MINISTRRLIGI**

BERDAQ ATÍNDAGÍ QARAQALPAQ MÁMLEKETLIK UNIVERSITETI

«TASTIYIQLAYMAN»

QMU Rektori A.Reymov

2024- jil “ ”

**KÁSIPLIK (DÓRETIWSHILIK) IMTIXANLAR DÁSTURI
HÁM BAHALAW KRITERIYASI**

60211400 – Tálim jónelisi: Vokal kórkem óneri

**60211402 - Vokal kórkem óneri: estrada qosiqshılıǵı
tálim baǵdarı ushın**

Nókis - 2024 jıl

Dástúr Berdaq atındaǵı Qaraqalpaq Mámleketlik Universiteti “Kórkem óner” kafedrası Keńesiniń 2024-jıl ____ - ____-sanlı jıynalıs qaranı menen tastıyıqlanǵan.

Dúziwshiler: Berdaq atındaǵı Qaraqalpaq mámleketlik universiteti “Kórkem óner” fakulteti “Kórkem óner” kafedrası baslıǵı docent S.Ayapov

Berdaq atındaǵı Qaraqalpaq mámleketlik universiteti “Kórkem óner” fakulteti “Kórkem óner” kafedrası assistenti N.Asqarov

Pikir bildiriwshiler: Ózbekstan xalıq baqsısı Ğ.Utemuratov

Ózbekstan hám Qaraqalpaqstan Respublikalarına xızmet kórsetken artist, R.Qutekeeva

Kirisiw

Usı programma hám bahalaw kriteriyaları 60211400 — Vokal kórkem óneri (estrada qosıqshılıǵı) tálim baǵdarı boyınsha “Qánigelik”ten I-dóretiwshilik imtixan programması hám 2-dóretiwshilik pán “Muzıka tariyxı hám teoriyası”nan abituriyentlerdiń ámeliy - teoriyalıq kónlikpe hám ilmiy tájriybelerin anıqlaw ushın mólsherlengen. Bul tálim baǵdarı boyınsha hújjet tapsırǵan abituriyentler muzıkalıq dóretpe atqarıwı hám basqa tapsırmalar boyınsha ámeliy islerdi atqaradı, Muzıka tariyxı boyınsha kollokvium sáwbetinen ótedi. Atqarılatuǵın wazıypalar tastıyqlanǵan kriteriyalar tiykarında bahalanadı.

“Qánigelik” ten dóretiwshilik imtixan maqseti hám wazıypaları

60211400 - Vokal kórkem óneri (estrada qosıqshılıǵı) tálim baǵdarı boyınsha dóretiwshilik imtixan programması abituriyentlerdiń ámeliy atqarıwshılıq kónlikpe hám ilmiy tájriybelerin anıqlaw maqsetinde ótkeriledi.

Abituriyentlerdiń ulıwma tayarlıq dárejesi, qábileti, talantı, bilimi, dúnyaǵa kóz qarası hám aqıl ziyrekligi esapqa alınǵan tárzde normativ dastúrdi ózlestiriw ústinde jumıs alıp barıladı.

Estrada jeke qosıqshılıǵın ózlestiriwden kelip shıǵatuǵın wazıypalar - abituriyentler túrli jónelislerde bilimlerge iye ekenligin ózleriniń atqarıw sheberligin kórsetiwlerinen ibarat esaplanadı. Ayırıqsha itibar professional dárejeli atqarıwdı tolıq jetilistiriwge, onı joqarı kórkem dárejede kórsetip beriwge qaratılıwı kerek. Estrada jeke qosıqshılıǵı boyınsha abituriyent dáwir talabına qaray dúnyaǵa kóz qarası keń bolǵan, yaǵnıy insaniyat mádeniyatı tariyxı, rawajlanıw basqıshları atap aytqanda, ádebiyat hám kórkem óner salasında tereń piker júritiw menen birge, jańa payda bolǵan kompyuterler sistemasındaǵı jáhán muzıkalıq programmaları boyınshada túsiniq, oyda sáwlelendiriw, bilim hám kónlikpelerge iye bolıwı shárt.

Abituriyent bilimine qoyılatuǵın talaplar

60211400 — Vokal kórkem óneri: estrada qosıqshılıǵı tálim baǵdarı boyınsha oqıwǵa kirip atırǵan abituriyentlerdi saralaw maqsetinde klassta kirisiw talaplarına uyqas programmalardı atqarıp beriwı kózde tutılǵan.

Oqıwǵa kiriwshi 20 minutǵa shekem bolǵan waqıt dawamında “Qánigelik” páninen atqarıw programması (ózbek hám jáhán muzıkasınan qosıqlar úlgi retinde tanıqlı qosıqlar)ın usınıwı talap etiledi.

“Muzika ádebiyatı hám teoriiyası” boyınsha Solfedjio bóliminen notaga qarap, dirijyorliq etip atqarıp beriwı (10 minutğa shekem) hám de 10 minutağa shekem waqıt dawamında Muzika ádebiyatınan kollokvium sáwbetinen ótiwi lazım.

1-pán

“Qánigelik”ten atqarırw dástúri

60211400 - Vokal kórkem óneri: estrada qosıqshılıǵı tálım baǵdarına hújjet tapsırǵan barlıq abituriyentler belgilengen dizim tiykarında tańlaǵan baǵdarı boyınsha jeke tárzde, tayarlanǵan programmanı fortepiano yamasa muzikalıq audio menen birge yaddan atqaradı.

Abituriyent dóretpeler nota tekstin qátesiz, shıǵarmanıń pátin kórsetilgen tezlikte, nama shtrixların tuwrı qollanǵan halda, intonaciya tazalıǵına ámel etip, barlıq artikulyatsiya talapların orınlap, sonıń menen birge, shıǵarmanıń kórkem mánisi hám milliy ózgesheliklerin tolıq ashıp bergen jaǵdayda atqarıp beriwı zárúr. Shıǵarmada muzikalıq ańlatpa qurallarınıń qollanıluwı, dawıs kúshi jáne onı basqarırw, hám de onıń sapası tiykarǵı áhmiyetke iye.

Programma atqarırwı 5 shıǵarmadan ibarat:

- vokaliz (F.Abt, G.Zeydler, D.Amanullayeva) fortepiano menen birge;
- o'zbek kompozitorları yaratqan 2 klassik estrada qosıqları (Ikr.Akbarov, M.Burxonov, M.Leviyev, D.Zokirov, Sh.Ramazonov, X.Izamov, E.Salixov sıyaqlılar) yamasa zamanagóy ózbek kompozitorlarınıń estrada qosıqları (F.Zokirov, N.Norxo'jayev, A.Mansurov, D.Amanullayeva, A.Ikramov, A.Rasulov, D.Ilyosov, Yu.Uosmonova, S.Nazarxon sıyaqlılar) fortepiano menen birge;
- belgili shet el estrada juldızları programmasındaǵı 2 estrada qosıǵı (ingliz, frantsuz, italyan hám rus tillerinde) aranjirovka “minus” penen birge.

Dóretiwshilik imtixanda abituriyent tárepinen atqarılatuǵın ámeliy jumıs tómendegi kriteriya tiykarında bahalanadı :

Atqarırw programması -

№	Atqarırw talapları	Toliq juwap ushin ball
1	Dóretpe tekstiniń tuwrılıǵı	10,0 ballǵa shekem
2	Dóretpe mazmunıń ashıp beriliwi	10,0 ballǵa shekem
3	Dawıstı basqarırw qábileti	10,0 ballǵa shekem
4	Artikulyatsiya talaplarınıń orınlanıwı	10,0 ballǵa shekem
5	Dinamikaga itibar beriwı	10,0 ballǵa shekem
6	Muzikalıq ańlatpa qurallarınıń tuwrı qollanıwı	10,0 ballǵa shekem

7	Intonatsiya tazaligi	10,0 ballga shekem
8	Pattiñ aniqligi	10,0 ballga shekem
9	Sap atqariw usılı	10,0 ballga shekem
10	Sahna mádeniyati	3,0 ballga shekem

“Qánigelik”ten atqariw programması boyınsha toplaw múmkin bolğan maksimal ball - **93,0 ball**

2-pán

“Muzika ádebiyatı hám teoriiyası”

a) “Solfedjio”

Bul ámeliy pándi ózlestiriwden kelip shıǵatuǵın wazıypalar - abituriyentler túrli jónelislerde bilimlerde iye bolǵanlıǵın kórsetiwlerinen ibarat esaplanadı. Muzikalıq esitiw, este saqlaw (yaddı) hár tárepleme rawajlandırıw, atqariw hám tınlaw processinde dawıs tazalıǵın baqlaw sıyaqlı bilimlerde iye bolıwı kerek.

Abituriyent bilimine qoyılatuǵın talaplar

Abituriyent “Solfedjio”dan tolıq bilimge iye bolǵan halda, notaga qaray atqariw kónlikpelerin kórsetiwı kerek.

Kásiplik (dóretiwshilik) imtixanda abituriyent tárepinen orınlangan ámeliy jumıs tómendegi kriteriyalar tiykarında bahalanadı:

1. Tanıs emes shınıǵıw hám estrada-jaz usılındaǵı bir dawıslı misallardı dirijyorlıq etip atqariw;
2. Intervallar hám akkordlardı esitip anıqlaw.

№	Sorawlar mazmunı	Tolıq juwap ushın ball
1	Tanıs emes shınıǵıw hám estrada-jaz usılındaǵı bir dawıslı misallardı dirijyorlıq etip atqariw;	
a)	Tonallıqtı durıs anıqlaw	8 ballga shekem
b)	Sap (taza) atqariw	8 ballga shekem
c)	Ritmlik izbe-izlikte anıq atqariw	8 ballga shekem
2	Intervallar hám akkordlardı esitip anıqlaw;	9 ballga shekem
Jámi		33,0

“Solfedjio” ushın qoyılatuǵın maksimal ball - **33,0 ball**.

b) “Muzika ádebiyatı”

Kollokvium sıyaqlı sáwbetten abituriyentlerdiń jáhan, rus, ózbek muzıkası tariyxına tiyisli sorawlarǵa juwap beriwi, tapsırǵan baǵdarı tariyxı haqqında bilim dárejesi qanday ekenligi bilip alınadı.

№	Sorawlar mazmunı	Toliq juwap ushin ball
1	Jáhán muzıkası tariyxınan sorawlarǵa juwap	7,0 ballǵa shekem
2	Rus muzıkası tariyxınan sorawlarǵa juwap	7,0 ballǵa shekem
3	Ózbek muzıkası tariyxınan sorawlarǵa juwap	7,0 ballǵa shekem
4	Estrada-jaz muzıkası tariyxınan sorawlarǵa juwap	9,0 ballǵa shekem
Jámi		30, 0

“Muzıka ádebiyatı”nan toplaw múmkin bolǵan maksimal ball - **30,0 ball**

“Muzıka ádebiyatı hám teoriyası” ushin qoyılatuǵın maksimal ball - **63,0 ball**.

Usı tálim baǵdarında kásiplik (dóretiwshilik) imtixanlarǵa jámi qoyılatuǵın maksimal ball - **156,0 ball**.

Dóretiwshilik imtixandı ótkeriw tártibi

60211400 - Vokal kórkem óneri: estrada qosıqshılıǵı tálim baǵdarına hújjet tapsırǵan abituriyent keste tiykarında aldınan belgilengen múddetlerde belgilengen imaratlarda dóretiwshilik imtixan tapsıradı. Imtixanlar jeke tártipte Qabıllaw komissiyası tárepinen belgilengen auditoriyalarda ótkeriledi.

Apellyatsiya tártibi

Abituriyentler tárepinen kásiplik (dóretiwshilik) imtixan nátiyjeleri boyınsha universitet qabıllaw komissiyasınıń apellyatsiyalar menen islew komissiyasına nátiyjeler daǵaza etilgennen kúnnen baslap 24 saat dawamında shaǵım etiwleri shárt. Shaqırıq mazmunı tek óziniń balları haqqında bolsa ǵana qabıl etiledi, lekin basqa abituriyentler haqqında jazılǵan shaǵım arızaları qabıl etilmeydi.